

Обраћање високог представника и специјалног представника ЕУ, Мирослава Лајчака, на догађају који је организовала Централна изборна комисија БиХ поводом Међународног &

Омогућити боље функционисање институција БиХ

Ваше екселенције, чланови Централне изборне комисије,

Дозволите да захвалим Централној изборној комисији на иницијативи да организује данашњи догађај, те на позиву да се обратим присутнима. Централна изборна комисија је примјер успјеха изборне администрације у Босни и Херцеговини која данас, када се обиљежава Међународни дан избора, може бити поносна што има такву институцију.

Економски слободно тржиште захтијева ефикасне регулаторе који могу осигурати да тржиште нормално функционише, без уплитања у основне механизме. Исти принцип односи се и на тржиште политичких идеја. Слободно тржиште у домену јавног мнијења мора омогућити супротстављеним политикама да се чују, критикују, мијењају и усавршавају.

Да би се то омогућило, такво тржиште мора имати ефикасног

регулатора, а Централна изборна комисија БиХ је испунила ову улогу са изузетним успјехом, нарочито приликом одржавања општих избора 2006. године, првих избора које је Комисија потпуно самостално реализовала са свим домаћим члановима и то користећи нови систем регистрације – пасивна регистрација бирача.

Централна изборна комисија је осигурала да енергија створена у процесу јавне расправе у Босни и Херцеговини не буде узалудно потрошена на препирке око изборних процедура или изборних резултата.

Ово је био неопходан елемент у изградњи функционалног система.

У другој половини ове године, грађани БиХ ће поново изаћи на биралишта, овог пута на општинским изборима који ће се одржати широм земље. Централна изборна комисија ће бити институционална основа ових избора. Политичке странке ће побиједити или изгубити, али интегритет система путем којег грађани изражавају своје мишљење о раду њиховог политичког руководства неће и не смије бити доведен у питање. То је оно што Централна изборна комисија мора моћи гарантовати.

Није претјерано судити о земљи на основу тога колико добро њене институције служе њеним грађанима, а Централна изборна комисија је позитиван примјер босанскохерцеговачке институције која грађанима служи заиста веома добро.

А у томе успијева из три разлога:

- Свака странка у БиХ обавезује се на поштовање основних демократских принципа, због којих је Централна изборна комисија и успостављена како би их бранила – тако да институција одражава филозофски и политички консензус;
- Додијељени су јој административни механизми потребни како би обавила свој посао; и
- Њена улога је јасно дефинисана.

Ако се ова три услова примијене и на друге државне институције, онда се и од њих може очекивати да раде успјешно.

Централна изборна комисија има одговорност да надгледа финансирање политичких странака и учествује у процедури провјере кандидата. Комисија такође примјењује Закон о сукобу интереса како би осигурала да изабрани званичници и носиоци извршних функција задовољавају стандард интегритета. Без обзира на техничко питање везано за то који је ниво власти одговоран за овај закон, Централна изборна комисија је изградила властите капацитете да процесуира предмете сукоба интереса. Наиме, Босна и Херцеговина је у том погледу постала модел за остатак региона.

Волио бих да питање сукоба интереса буде ријешено прије октобарских избора. Званичници Централне изборне комисије имплементирају овај закон ефикасно; они су једино тијело у земљи које има потребна средства и искуство да ради овај посао на свим нивоима, те би Централна изборна комисија и даље требало да остане механизам за извршење, без обзира на којем нивоу је закон.

Прије наредних општих избора, политичко руководство ће се морати позабавити дискриминацијом одредбом Устава Босне и Херцеговине имплементираном у Изборном закону БиХ, на основу које сви грађани БиХ нису једнаки у цијелој земљи и не могу бити изабрани на највиши положај.

Суштина је у следећем: Венецијанска комисија је 2006. године указала на неусклађеност такве одредбе са Европском конвенцијом о људским правима. Ни једна модерна европска демократија не може вршити дискриминацију против својих грађана.

Рјешавање овог и сличних питања је у складу са потписивањем Споразума о стабилизацији и придруживању те остваривању напретка у процесу приближавања Босне и Херцеговине земљама чланицама Европске уније. Овај процес мора бити приоритет за

све политичке снаге у земљи. Успјећемо само ако се сви сложе да је европски програм приоритетни задатак и да не подлијеже политичкој дебати.

Овај велики задатак мора бити заснован на два принципа. Први је неопозива определијељеност демократији – а Централна изборна комисија има кључну улогу у очувању тог принципа. Друго је неопозива определијељеност територијалном интегритету и суверенитету Босне и Херцеговине.

Процес уставних промјена пратиће процес стабилизације и придруживања како би се побољшало функционисање Босне и Херцеговине. Босна и Херцеговина има један пут напријед, а тај пут је води у Европу као функционалну државу у оквиру њених постојећих граница.

Ово само по себи указује на значај побољшања ефикасности и транспарентности државних институција као што је Централна изборна комисија.

Сасвим је јасно, међутим, да је на нестабилном политичком тржишту БиХ Централна изборна комисија постала поуздан и угледан регулатор у сарадњи са локалним изборним званичницима. У име свих бирача, желим да искористим овај Дан избора као прилику да изразим захвалност за определијељеност коју су запосленици Комисије показали у пружању ове основне јавне услуге и да пожелим да локални избори у октобру ове године буду спроведени на праведан и демократски начин.

Хвала.